

KOOP DIT BOEK NIET

KOOP DIT BOEK NIET
EN HONDERDEN ANDERE TIPS
OM GELD TE BESPAREN

Eddy Keymolen

Voor mijn liefste kleinzoon Amin
en voor mijn liefste Yasmine

© 2016 by Eddy Keymolen & vzw de Scriptomanen

www.scriptomanen.org

Contact: info@inter-actief.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inleiding

Misschien ken je deze al. Een man komt bij de dokter en zegt: dokter, zou u me tips kunnen geven om langer te leven? Ik eet met mate en roken en drinken doe ik al helemaal niet. Vraagt de dokter: en waarom wilt u dan eigenlijk langer leven?

Tenzij je gelovig bent, leef je maar één keer. Het kan dan ook nooit de bedoeling zijn dat de besparingstips die ik in dit boek aanreik, je zouden beletten om een prettig leven te leiden. Maar dat doen ze niet, integendeel. Als je jezelf de tijd geeft om automatismen aan te leren – en dat duurt hooguit een paar weken – dan wordt het zelfs leuk om te bezuinigen op dingen die er voor jou minder toe doen, waardoor je meer geld kunt uitgeven – nu of later – aan dingen die er voor jou wel toe doen.

Geboren in negentienhonderd eenenvijftig, als kind van arbeiders die de oorlog hadden meegemaakt en in de eerste helft van de jaren vijftig van de vorige eeuw nog zuinig moesten zijn, ben ik opgevoed met een hekel aan verspilling.

Zonder het geld over de balk te gooien, ben ik nochtans nooit echt zuinig geweest, laat staan vrekkelig. Met het inkomen dat mijn vrouw en ik samen hadden, hoefde het gewoon niet. Daar kwam een paar jaar terug verandering in toen ik het alsnog na dertig jaar huwelijk voor elkaar kreeg om verliefd te worden, te scheiden en mezelf vervolgens alleen terug te vinden in een flat.

Mijn vroegere echtgenote noemde me soms een halve autist. Dat is lichtjes overdreven maar het is wel zo dat

ik structuur nodig heb in mijn leven om me goed in mijn vel te voelen. Vroeger leefde ik er maar wat op los, zoals iedereen. Moet kunnen, als je een natuurtalent bent en je moeiteloos aan alle omstandigheden kunt aanpassen zonder uit je hum te raken. Zelf voelde ik me goed als de dingen goed gingen en slecht als de dingen slecht gingen. Logisch? Toch niet. Zelfs als de dingen slecht gaan, kun je je relatief goed voelen. Gewoon door een aantal psychologische trucs toe te passen die je makkelijker door de dag heen helpen en je zelfs terug een stralend humeur kunnen bezorgen.

Wat heeft dat te maken met zuinig leven? Gewoon: als je zo in elkaar zit, is het makkelijk om bewust en gedisciplineerd te leven. Ik heb de mosterd gehaald bij Zen maar zonder daarom de religieuze toer op te gaan; ik heb er gewoon uitgehaald wat mij paste. Misschien schrijf ik daar ook nog wel eens een boek over.

De links tussen die levenshouding (of graad van geschiftheid) met zuinig leven zijn de volgende:

~ Het besef dat materiële zaken kunnen bijdragen tot je goed gevoel maar op zichzelf niet bepalend zijn om dat gevoel te bereiken. Het is de oude discussie of geld gelukkig maakt of niet. Verkeerde vraagstelling, vind ik. Op zichzelf zal dat ruilmiddel je nooit gelukkig maken, maar het kan er wel voor zorgen dat je je op een comfortabele manier tevreden of zelfs (kortstondig) gelukkig voelt. Cru gesteld: morgen win je de Euromillions en overmorgen sterft je kind. Zal je gelukkig zijn? My point exactly.

De zaken die je echt gelukkig maken zijn immaterieel van aard: liefde, een relatie, een gezin, kinderen, zonneschijn, een bezoek aan het toilet, je lekkere, warme bed na een zware dag, you name it.

Besluit: als je sowieso al goed functioneert en je goed voelt omdat je relaties met anderen goed zitten, dan doet materieel bezit er minder toe.

Het neemt niet weg dat we allemaal een minimum aan materieel bezit nodig hebben. Een auto is hoe dan ook handig, bijvoorbeeld. Maar als je een tikkeltje onthecht bent, kun je het stellen met een wagen die aangepast is aan je behoeften en hoef je geen Rolls Royce om je gelukkig te voelen. Hooguit een Porsche.

Maar toch: zelfs als we van onszelf vinden dat we geen materialisten zijn, blijken we toch niet zo onthecht te zijn als we zelf wel denken. De meeste onder ons houden van reizen, bijvoorbeeld (ik ben de uitzondering die de regel bevestigt). Ongeacht hoe dat ingevuld wordt, geld kost het altijd.

Zelf ben ik een ijdeltuit en hou ik van mooie kleren. En een binnenhuisinrichting waarin ik me goed voel. En cadeautjes of geld geven aan de mensen van wie ik hou (alle zeven die mensen, dus dat valt nog mee, ik ben ook zuinig met mijn liefde).

Onze middelen zijn niet onbeperkt en zelfs als we onze verlangens beperken, dan zullen ze nog altijd geld kosten. Dus besparen we op het ene om meer te kunnen uitgeven aan de dingen die er voor ons echt toe doen. Meteen het verschil tussen gierig en zuinig.

~ Een tweede verband met mijn autistische trekjes en mijn behoefte aan structuur, is het feit dat ik niets aan het toeval overlaat, heel bewust leef, over alles nadenk en – als ik de voor mij bevredigende oplossing gevonden heb, die bovendien anderen geen kwaad berokkent – die dan consequent toepas, tot het een gewoonte, een automatisme wordt.

Deze uitgangspunten maken dit boek anders dan andere in het genre. Let wel: je krijgt evengoed massa's tips

om op alle mogelijke manieren zuinig te leven en te besparen (netjes geordend per item, of wat dacht je). Sommige zijn gemeengoed en ken je dus al, andere vang je links en rechts op of je plukt ze van het Internet. Of je vindt ze in een ander boek of in de Vrekkenkrant. Maar wat je nog niet gehad hebt, is een volledig overzicht van een dag uit je leven, elke dag uit je leven, vierentwintig uur op vierentwintig, zodat je ook slapend rijk wordt, of toch welstellend dan, of minder arm.

Als je van het chaotische type bent, zal je hier weinig aan hebben, dan zal je gewoon verder blijven aanmodderen. Maar dan heb je dit boek ook niet gekocht. Jezus, wat zit ik me hier uit te sloven voor jou!

Goed, jij daar, die dit boek wel gekocht hebt: zelfs al zit je wat minder rigide in elkaar als je dienaar, dan nog kost het je weinig moeite om de tips te volgen en elke dag weer massa's geld uit te sparen. Geef jezelf gewoon de tijd om nieuwe, vaste gewoontes aan te leren, na enkele weken gaat het al vanzelf en worden al die handelingen automatismen waar je niet eens meer hoeft bij stil te staan.

En, om alle misverstanden te vermijden: je hoeft niets op te geven wat je niet wilt opgeven omdat je je er goed bij voelt. Dat is net het hele eieren eten: besparen op wat er voor jou niet toe doet, waardoor je de dingen kunt kopen die er voor jou wel toe doen.

Ondertussen kan ik jullie met trots melden dat ik net een smak geld teruggekregen heb voor mijn elektriciteitsverbruik van verleden jaar én voor mijn centrale verwarming + warm en koud water, terwijl ik al een laag voorschot betaalde. En dan heb ik misschien maar tachtig percent van de besparingen toegepast die ik zelf in dit boek aanhaal. I rest my case.

DEEL EEN: DAYS OF OUR LIVES

Waarin ik je handje vierentwintig uur lang vasthoud, terwijl je met je andere handje centen binnenrijft.

~ Besparen terwijl we slapen

's Nachts slaap je en in principe hoeft je dan geen uitgaven te maken. Denk je.

Als je wil wakker worden met muziek, dan verbruikt je wekkerradio ook 's nachts elektriciteit. Net als alle elektrische toestellen (televisie, computer, ...) die in wacht staan (stand-by). Schakel dus om te beginnen 's nachts (en trouwens ook overdag als het niet hoeft) je televisie, computer, magnetron/microgolf enz. volledig uit (zegt u? Nee, koelkast liever niet, nee).

Maar om terug te komen op die wekker, zetten we de mogelijkheden op een rijtje en je kiest zelf hoeveel je wilt uitgeven:

- een doodgewone, ouderwetse, mechanische wekker kost je alleen de aankoopprijs. En eventueel de herstellingskosten als je hem 's morgens met je vuist het zwijgen oplegt, of de aankoopprijs van een nieuwe als je hem door het raam keilt;

- een wekker op batterijen kost je geregeld de aankoop van nieuwe batterijen (zijsprongetje: heb je veel toestellen die op batterijen werken, koop dan een batterijlader. Iedereen heeft wel een paar afstandsbedienin-

gen, een zaklamp, maar vooral speelgoed op batterijen als je kinderen hebt);

- een GSM/mobieltje/smartphone die je als wekker gebruikt kost je geregeld de oplaadkosten van de batterij, elektriciteit dus. Wellicht is er ook een gezondheidsaspect waarmee rekening moet gehouden worden. Wetenschappers spreken elkaar voorlopig nog wat tegen, maar er zouden gevaren kunnen verbonden zijn aan de straling van een mobieltje;

- een wekkerradio kost je elektriciteit. Als je die ochtendmuziek absoluut niet kunt missen, zou je kunnen overwegen om een gewone wekker te gebruiken maar ook een draagbare radio op je nachtkastje te zetten, waarvan je de knop indrukt als je wakker wordt.

Erger is: slapen met de centrale verwarming aan. Voor een gezonde slaap doe je dat beter niet. Terwijl het je ook nog eens handenvol geld kost. Als je kouwelijk bent, zou je dan niet beter een deken méér leggen?

Als je het toch niet kunt laten, zet dan de centrale verwarming tevoren even op en draai ze weer af als je in bed kruipt.

Koude voeten? Heb je geen man of vrouw tegen wiens benen je die kunt aanschurken? Oh, ze springen een meter de lucht in als je dat doet? Of je hebt er geen bij de hand op het ogenblik?

Kun je dan geen sokken dragen? Of een kersenpitkussen gebruiken tot het bed opgewarmd is? Of een ouderwetse warmwaterkruik? Het kersenpitkussen kost je dan weer de elektriciteit van het opwarmen in de magnetron/microgolfoven; de kruik de kosten voor het opwarmen van het water.

Dus nog even op een rijtje:

- als je geen enkele vorm van verwarming gebruikt, kost dat je niets, behalve de aankoopkosten van een extra deken en af en toe de kosten om die deken te wassen (verwaarloosbaar, aangezien hij je huid niet of nauwelijks raakt, dus heel vaak hoeft dat niet te gebeuren);
- sokken dragen kost je ook niets, tenzij de kosten om ze af en toe te wassen; maar twee kleine sokken zullen het verschil niet maken in je wasmachine;
- een kersenpitkussen kost de elektriciteit van het opwarmen in de magnetron/microgolfoven;
- een warmwaterkruik kost je het gebruikte water en de elektriciteit om het op te warmen;
- centrale verwarming kost je handenvol geld.

~ Over wakker worden en de dingen die we achter ons laten

Van het ogenblik dat je dan wakker wordt, begin je uitgaven te maken: je steekt het licht aan, je gaat naar het toilet, enz.

Toch kun je dan al ettelijke minuten elektriciteit per dag beginnen uit te sparen. Iedereen verricht bij het opstaan een aantal stereotiepe handelingen, waarbij je absoluut geen licht nodig hebt. Zelfs als je slaapt met de rolluiken naar beneden, in het pikkedonker, dan nog kun je verscheidene dingen doen zonder dat het licht aanhoeft en zonder dat je daar last van ondervindt.

Als je de voorwerpen die je 's ochtends nodig hebt, 's avonds altijd op precies dezelfde plaats legt, dan hoeft het licht niet direct aan. Heb je licht nodig om je bril en je polshorloge op het nachtkastje te pakken? Om je voeten in je pantoffels te glijden, als die altijd op onge-

veer dezelfde plaats naast je bed staan? Om je pyjama (gesteld dat je naakt slaapt) of je kamerjas aan te trekken, als je die 's avonds binnen bereik opgevouwen hebt?

Logischerwijze is het eerste wat je nu doet, naar het toilet gaan voor een kleine en/of een grote boodschap.

Een eerste vraag: heb je licht nodig om daar heen te gaan? Als er kinderen in huis zijn, die links of rechts ballen laten slingeren, misschien beter wel. In de zomer is er sowieso geen probleem natuurlijk, maar zelfs in de winter, als het nog donker is als je opstaat, is er normaal gezien in elk huis of flat voldoende licht van de straatverlichting om je weg te vinden zonder het licht aan te steken. Op het ogenblik woon ik in een flat – wat het makkelijker maakt - maar zelf ben ik jaren aan een stuk twee verdiepingen naar beneden gegaan zonder het licht aan te steken. Nooit mijn been gebroken. Me ook nooit ongelukkig gevoeld omdat ik zo “gierig” was, integendeel. Jij moet het weten, natuurlijk. Misschien ook beter geen slippers dragen maar gesloten pantoffels, om ongelukken te vermijden.

Beneden aangekomen, stak ik overigens wel het licht aan want daar zaten twee katten op mij te wachten die verliefd waren op mijn benen (let wel: voor een man héb ik mooie benen, je zou er versteld van staan). Dubbelzinnige grappen over poesjes zijn geheel voor jouw rekening.

In een flat is het nog eenvoudiger: alles bevindt zich op één verdieping. Wel altijd handig als jij en je partner overeenkomen om alle deuren 's avonds te sluiten, zodat je er niet tegenaan loopt.

Je bevindt je nu op het toilet. Is het daar nodig dat je het licht aansteekt? Of kun je het klaren met de deur open, zodat je weer kunt profiteren van het licht van de

straatverlichting? Zeg je? Licht geen probleem maar je maakt geluiden die je partner en de burens wakker maken? Geen probleem, het was maar een vraag.

Ook te overwegen: je steekt het licht aan, je installeert je, je trekt de deur dicht, je doet het licht weer een poosje uit tot je bezigheden, euh, achter jou liggen.

Stel: je had het licht in de hall of de gang aangestoken om hier te raken. Dat hoeft niet te blijven branden terwijl je op het toilet zit. Sommigen maken er zelfs een erezaak van om overal waar ze langskomen de lichten te laten branden, al was het maar omdat ze zeg maar een half uur later nog eens in die kamer zullen moeten langsgaan. BAKKEN energie, PAKKEN geld.

Even een tussendoortje. Door een beslissing op Europees niveau lost het probleem zich geleidelijk zelf op: de klassieke gloeilampen, de trots van Eindhoven – wat zeg ik: de reden dat Eindhoven überhaupt bestaat – worden geleidelijk verboden vanwege te vervuילend, zodat alleen spaarlampen, led lampen en hallogeenlampen zullen overblijven. Die zijn duurder in aankoop maar gaan tot vijf keer langer mee.

Heb je oude TL-lampen, dan kun je ook een aanzienlijke energiebesparing doen door die te vervangen door nieuwere types. Dingen die je koopt, kosten natuurlijk geld, dat je nu misschien liever voor iets anders gebruikt, maar hou het in elk geval in de gaten en vraag raad aan je dealer of – als de meneer van de Gamma er zelf geen verstand van heeft – lees de verpakking of surf even op het Internet. Zonder te veel in detail te treden: de nieuwe T5 fluorescentielampen met een diameter van 16 mm zijn een stuk zuiniger dan de oudere types (én mooier, én ze flikkeren niet).

Maar we zaten nog steeds op het toilet. Zo schiet het niet op, natuurlijk.

Heb je gedaan wat daar gebruikelijk is? Dan heb je in de regel toiletpapier nodig om de zaak weer wat op orde te brengen. In sommige ontwikkelingslanden heeft men daar andere, creatieve, zelfs heel zuinige oplossingen voor maar ik raad je die niet aan. Het woord "hand job" komt ineens in een heel ander licht te staan maar daarover hebben we het hier niet.

Vroeger behielp men zich ook wel met krantenpapier, maar ook dat raad ik je af. Het is niet erg efficiënt en drukinkt aan je poep, of zelfs een heel krantenartikel, is ook geen aanrader.

Wel kun je bij de aankoop letten op de prijs / kwaliteit-verhouding. Het goedkoopste papier is niet altijd het zuinigste. Als je papier koopt van één laag, zal je merken dat je méér velletjes dient te gebruiken om tot hetzelfde resultaat te komen. En over je vingers die door het papier heen schieten en andere ongemakken zullen we het hier niet hebben, vanwege niet passend in het bestek van dit boek.

Het duurste papier hoeft gewoonlijk ook niet. Twee lagen geven gewoonlijk al, welja, voldoening.

En wees ook niet te snel. Neem je tijd, tot je er zeker van bent dat er niets meer volgt, zodat je de hele procedure niet van voren af aan opnieuw dient te beginnen, met papierverspilling tot gevolg.

Gebruik je af en toe natte toiletdoekjes? Dan moet je die, netjes opgevouwen, in de vuilnisbak kieperen en niet doorspoelen. Zelf op televisie gezien: die dingen verstoppem de leidingen en het ontstoppingsbedrijf werkt ook niet gratis.

In plaats van een verstuiver te kopen om de lucht te verfrissen, kun je ook een lucifer aansteken om de slechte geur te verwijderen.

Tijd om een deel van je leven definitief achter jou te laten. Heb je al een toilet met twee knoppen? Eentje voor de grote en eentje voor de kleine boodschap? Anders weer die verscheurende keuze: zo'n ding kopen of niet. Het kost je eerst geld, dat je daarna dan wel geleidelijk uitspaart, tot je break-even bent en begint te besparen voor de rest van je leven.

Een alternatief: stel de vlotter bij of leg een paar bakstenen of een met water gevulde fles in de stortbak (in sommige bakken lukt dat overigens niet). Dat doet het waterverbruik aanzienlijk dalen.

Weer even recapituleren voor we verder gaan:

- overweeg of het nodig is om lichten aan te steken op weg naar het toilet. Zo ja, doe ze weer uit als je de kamer verlaat;
- vervang je laatste gloeilampen door zuinigere types van lampen.;
- neem je tijd, doe het als het ware op je gemak, zodat je niet van voren af aan dient te beginnen nadat je al een aantal vellen gebruikt hebt;
- wees kritisch bij de aankoop van je toiletpapier, ondervind desnoods tot je schade en schande wat het beste is;
- laat eventueel een nieuw toilet plaatsen (of beter: plaats het zelf) met een knop voor de kleine boodschap. Een grote boodschap kost je gemiddeld namelijk 8 liter water;
- ben je daar om financiële redenen (nog) niet aan toe, leg dan één of twee bakstenen of een gevulde fles in de stortbak.

Voor ik te veel bagger van ecologen over me heen krijg: er bestaan natuurlijk ook alternatieven voor onze moderne toiletten die water verbruiken. Ik heb ze zelf